

**TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU
MERKEZ HAKEM KURULU
TEŞKİLATLANMA, ÇALIŞMA
PRENSİPLERİ VE GÖREVLERİ İLE
İLGİLİ
TALİMAT**

MADDE 1 - AMAÇ

TFF Statüsü'nde tanımlanan MHK'nın görevlerini, yetkilerini, teşkilât yapısını ve çalışma prensiplerini belirlemektir.

MADDE 2 - KAPSAM

Bu Talimat, MHK'yı, Bölgesel Hakem Kurulları'nı, İl ve İlçe Hakem Kurullarını, hakemleri, gözlemcileri, mentörleri ve diğer ilgilileri kapsar.

MADDE 3 - DAYANAK

Bu Talimat, TFF Statüsü hükümlerine göre düzenlenmiştir.

MADDE 4 - KISALTMALAR ve TANIMLAR

Bu Talimat'ta yer alan;

a) TFF	Türkiye Futbol Federasyonu,
b) YÖNETİM KURULU	Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu,
c) MHK	Merkez Hakem Kurulu,
d) FUTBOL SEZONU	Birinci transfer ve tescil döneminin başlangıcı ile ligin son müsabakasının oynandığı tarih arasındaki, Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu'nca belirlenerek ilan edilen dönem,
e) BHK	Bölgesel Hakem Kurulu,
f) İHK	İl - İlçe Hakem Kurulu,
g) HAAK	Hakem Atama Alt Komisyonu,
h) GAAK	Gözlemci Atama Alt Komisyonu,
i) MYHAK	Mentör ve Yetenekli Hakem Alt Komisyonu,
j) EPAK	Eğitim ve Planlama Alt Komisyonu,
k) FGM	Futbol Geliştirme Merkezi
l) TK	Temsilciler Kurulu,
m) TFFHGD	Türkiye Faal Futbol Hakemleri ve Gözlemcileri Derneği,
n) FUTSAL	Salon Futbolu,
o) PF	Plaj Futbolu,
r) HİF	Herkes İçin Futbol,

olarak ifade edilmiştir.

MADDE 5 - MERKEZ HAKEM KURULU'NUN KURULUŐU

TFF Statüsü'nde belirtildiği Şekilde, TFF Başkanı'nın teklifi ve Yönetim Kurulu'nun onayı ile bir başkan ile sekiz (8) üyeden oluşur. Kendi aralarında bir başkan vekili ile çalışmalarını yürütmek üzere bir HAAK başkanı, bir GAAK başkanı, bir MYHAK başkanı ve bir EPAK başkanı seçer.

MADDE 6 - MERKEZ HAKEM KURULU'NUN ÇALIŞMA PRENSİPLERİ

- (1) MHK ayda en az bir kez salt çoğunlukla toplanır. Kararlar salt çoğunlukla alınır. Oyların eşitliği hâlinde baŐkanın oyu iki oy sayılır.
- (2) Merkez Hakem Kurulu;
  - a) Hakem, gözlemci ve mentörler ile ilgili talimatları uygulamak, TFF tarafından organizasyonu yapılan veya izin verilen tüm müsabakalara Hakem, Yardımcı Hakem, 4.Hakem ve Gözlemci atamalarını yapmak,
  - b) Gerekli gördüğü hakemlere mentör tayin etmek ve bunlarla ilgili raporlar ile evrakları incelemek vb. konuları görüşmek,üzere toplantılar yapar.
- (3) MHK Başkan ve üyelerine TFF Yönetim Kurulu tarafından tespit olunacak miktarda Huzur Hakkı ödenir.
- (4) MHK'nın tüm sekreteryaya hizmetleri Hakem İşleri Müdürlüğü tarafından, TFF Genel Sekreterliği'ne bağlı ilgili birimler ile birlikte yürütülür.

MADDE 7 - MERKEZ HAKEM KURULU'NUN GÖREV ve YETKİLERİ

MHK'nın görev ve yetkileri Şunlardır:

- a) Hakemlerin, gözlemcilerin, mentörlerin eğitimcilerin ulusal geliştirme programını çağdaŐ düzeye getirmek, uygulamak, stratejik planı hazırlamak ve kariyer planlamasını yaparak uygulamak,
- b) MHK'nın yıllık planını hazırlamak ve bütçesi ile ilgili görüşlerini Yönetim Kurulu onayına sunmak,
- c) MHK'nın TeŐkilâtlanma, Çalışma Prensipleri ve Görevleri ile ilgili Talimat'ta gereken değişiklik önerilerini Yönetim Kurulu onayına sunmak,
- d) FIFA, UEFA veya TFF tarafından organize edilen ve/veya onaylanan her türlü futbol müsabakasına, hakem, yardımcı hakemler ve gerektiğinde yedek yardımcı hakem dördüncü hakem atamalarını HAAK, gözlemci atamasını GAAK ve mentör atamasını MYHAK aracılığı ile yapmak ve gerekli gördüğü durumlarda müsabaka hakemlerini ve gözlemcilerini MHK üyelerine ayrıca izletmek,
- e) Hakem, gözlemci ve mentörlerin eğitilmesi konusunda FGM ile koordineli çalışmak, bunların klasman ve unvanlara ayrılması, yükseltme ve indirme şartlarının belirlenmesi ile diğer konularla ilgili gerekli iç talimatları hazırlamak, değişiklikleri yapmak, Yönetim Kurulu onayına sunmak,

- f) Hakem, gözlemci, ve mentörlerin eğitimi ile ilgili ana prensipleri saptamak ve ilgili kurullar ile iletişim kurarak FGM ile işbirliğini sağlamak, FIFA hakem ve yardımcı hakem adaylarını tespit etmek, Yönetim Kurulu onayına sunmak,
- g) Atama yetkisi ulusal federasyonlara bırakılan uluslararası müsabakalarda, görevlendirilecek hakem, yardımcı hakemler ve dördüncü hakemi tespit etmek ve isimlerini Yönetim Kurulu onayına sunmak,
- h) Hakem, yardımcı hakem ve gözlemcilerin klasman ve kadrolarını belirleyerek, yönetim kurulu onayına sunmak,
- i) MHK üyeleri, MHK'nin oluşturacağı kurullar, alt kurullar, komisyonlar ile hakem, gözlemci, mentör ve eğitimcilere ödenecek tazminat, harcırah ve yolluk miktarlarını tespit etmek ve ilgili iç talimatı hazırlayarak Yönetim Kurulu onayına sunmak,
- i) Müsabakalardaki teknik anlaşmazlıkları, oyun kuralları açısından Yönetim Kurulu'na tavsiye kararı sunmak,
- j) Hukuki sonuçlar doğurabilecek kararlarını Yönetim Kuruluna sunmak,
- k) Cezayı gerektirecek durumlarda hakem, gözlemci, mentör ve eğitimcileri Disiplin Kurulları'na sevk edilmek üzere Yönetim Kurulu'na iletmek,
- l) Bölgesel hakem kurullarını atamak ve gerektiğinde görevden almak,
- m) İl ve İlçe hakem kurullarını atamak ve gerektiğinde görevden almak,
- n) Profesyonel bölgesel eğitim sorumlularını FGM'ye teklif etmek,
- o) 5. ve 11. maddelerde belirtilen alt kurulları ve komisyonları kurmak, alt kurul ve komisyonlara teklif edilebilecek üyeleri değerlendirmek ve onaylamak,
- ö) Yönetim Kurulu ile ilişkileri, Yönetim Kurulu'nun belirlediği üye ile koordine etmek, ilgili Yönetim Kurulu Üyesine her türlü bilgi ve belgeyi sunmak,
- p) Kanun'da tanımlanan TFFHGD ile teknik ve sosyal işbirliğini kurmak,
- r) Hakem, gözlemci, mentör ve eğitimcilerin sosyal güvenlikleri amacı ile fon oluşturmak ve bu amaçla yardımlaşma sandığı işlemlerini yürütmek,
- s) Kulüplerin, spor basını ve kamuoyunun futbol oyun kurullarındaki değişikliklerden haberdar olmasını sağlamak ve eksikliklerin giderilmesi amacıyla bilgilendirme yapmak, talepler doğrultusunda eğitim programları planlamak,
- t) TK ve FGM ile koordineli çalışmak,
- u) Futsal, Plaj Futbolu ve Herkes için Futbol organizasyonlarında görev alacak hakemleri belirlemek, bu hakemlerin eğitimine ilişkin diğer birimlerle işbirliği içerisinde bulunmak ve gereğini yerine getirmek üzere alt kurullara yetki vermek,
- ü) Profesyonel Müsabakalarda görevlendirilmiş olan gözlemcileri, müsabakanın oynanacağı ildeki umut vadeden hakemleri izlemek üzere görevlendirmek.

MADDE 8 - MERKEZ HAKEM KURULU BAŞKANI'NIN GÖREV ve YETKİLERİ

MHK Başkanı'nın görev ve yetkileri şunlardır:

- a) MHK toplantılarına başkanlık etmek,
- b) MHK adına basına demeç vermek veya bu konuda bir üyeyi görevlendirmek,
- c) Gerekli gördüğü durumlarda komisyonlara başkanlık etmek,
- d) İç talimatlarda belirtilmiş hususlarda MHK üyelerine görev vermek.

MADDE 9 - MERKEZ HAKEM KURULU BAŞKAN VEKİLİ'NİN GÖREV ve YETKİLERİ

MHK başkan vekilinin görev ve yetkileri şunlardır:

- a) MHK başkanının katılmadığı MHK toplantılarına başkanlık etmek,
- b) MHK başkanının olmadığı durumlarda 8. maddede belirtilen görev ve yetkileri üstlenmek.

MADDE 10 - HAKEM İŞLERİ MÜDÜRÜ'NÜN GÖREV ve YETKİLERİ

MHK Hakem İşleri Müdürünün görev ve yetkileri şunlardır:

- a)MHK Başkanı ile koordineli çalışarak gerekli düzenlemeleri yapmak,
- b)Bölgesel yapılanmaya göre koordinasyonu sağlamak, kararların kurullara, komisyonlara, hakemlere, gözlemcilere, mentörlere eğitimcilere ve kamuoyuna duyurulmasını sağlamak,
- c)EPAK ve FGM işbirliğini koordine etmek,
- d)FIFA ve UEFA ile hakem işleri konusundaki yazışmaların yapılmasını sağlamak,
- e) MHK görev verdiğinde, her düzeydeki hakem ve gözlemci atamalarının planlarını yapmak ve gerekli onayların alınmasını sağlamak,
- f)“Hakem bulmak ve bünyede tutmak” (Recruitment and retention) programının uygulanmasını FGM ile koordineli şekilde sağlamak,
- g)“Yetenekli hakem ve mentör” (Talent and mentor) programının uygulanmasını sağlamak,
- h) MHK'nın düzenlediği tüm toplantılara oy hakkı olmaksızın katılmak.

MADDE 11 - ALT KURULLAR ve KOMİSYONLAR

- (1) MHK, TFF Statüsü'nde tanımlanan görevleri daha etkin bir şekilde yerine getirebilmek için gerekli gördüğü alt kurul ve komisyonları kurar.

- a) Alt Kurulların Başkan ve üyeleri, MHK tarafından atanır.
- b) Komisyon Başkanları, MHK tarafından seçilir. Komisyonların alacakları kararlarda MHK'nın onayı gerekir.

- (2) Komisyon üyeleri, MHK üyeleri arasından veya oluşturulan komisyonların başkanlarınca dışarıdan önerilir ve MHK tarafından atanır. Madde 5'te belirtilen komisyonlar, bölgeler bazında teşkilatlanabilir. Komisyonların, teşkilatlanmaları, başkanların ve üyelerin görev ve sorumlulukları ve komisyonlar ile ilgili diğer hususlar iç talimat ile belirlenir.

MADDE 12 - BÖLGESEL HAKEM KURULLARI

Bölgesel Hakem Kurulları, bölgesinde bulunan İHK'nın önerdiği hakemleri izler, MHK'nın yetki verdiği müsabakalara bu hakemleri atar, İHK ile MHK arasında gerekli koordinasyonu sağlar.

- a) TFF bölgesel dağılımı esas olmak üzere her bölge için BHK oluşturulur.
- b)BHK bir başkan ve iki üyeden oluşur. MHK bölgenin coğrafi şartlarını, İl ve hakem sayılarını dikkate alarak üye sayısını arttırabilir.
- c) BHK başkanı ve üyeleri tercihen Süper Lig'de hakem olarak görev yapmış hakemler arasından; en az bir üye ise Süper Lig'de yardımcı hakemlik görevi yapmış hakemler arasından belirlenir.
- d)BHK'nın çalışma prensipleri, görev ve yetkileri ile üyelerin nitelikleri iç talimat ile belirlenir.

- e) MHK çalışma şekilleri ve tutumlarının kendi direktiflerine uymadığını tespit ettiği herhangi bir BHK'yı kısmen veya tamamen görevden alabilir. Kurulların istifaları veya MHK'nın geçici atama yapmadığı hallerde yeni kurul atanıncaya kadar bu kurullar göreve devam eder.
- f) BHK'nın görev süresi iki yıl ve her halükarda atamasını yapan MHK'nın görev süresi ile sınırlıdır.

MADDE 13 - İL ve İLÇE HAKEM KURULLARI

- (1) İl ve İlçe hakem kurulları madde 7/d'de belirtilen müsabakaların dışında kalan ve MHK'nin yetkilendirdiği müsabakaların hakem ve gözlemci tayinlerini yapar.
- (2) Her İlde bir İHK oluşturulur. Gerekli olduğu takdirde MHK İlçelerde de İlçe Hakem Kurulu oluşmasına karar verebilir.
- a) İHK, MHK tarafından atanan hakem kökenli üyelerden oluşur. Yeterli sayıda hakem kökenli üye bulunmadığı takdirde, MHK gerekli atamaları dışarıdan yapabilir.
- b) İl ve İlçe hakem kurullarında görev alacak olanların, disiplin talimatı uyarınca bir defada üç ay, toplam altı aydan fazla ceza almamış olmaları zorunludur.
- c) İl ve İlçe hakem kurullarında görev alacak olanlar; faal futbol hakemi, futbolcu temsilciliği ve bünyesinde futbol branşı olan kulüplerde yöneticilik, antrenörlük, teknik direktörlük, masörlük görevinde bulunamazlar.
- d) İHK bir Başkan ve 150'ye kadar lisanslı ve vizeli hakemi olan İllerde 4, 150'den fazla 300'den az lisanslı ve vizeli hakemi olan İllerde 6, 300'den fazla lisanslı ve vizeli hakemi olan İllerde 8 üyeden oluşur.
- e)) Hakem kurulları, kendi aralarından bir Başkan vekili ve bir Hakem Atama Sorumlusu(HAS), Gözlemci Atama Sorumlusu (GAS) ile bir Raportör seçer.
- f)MHK gerekli gördüğü İllere en az bir İl Eğitim Sorumlusu belirler.
- h) İl ve İlçe hakem kurullarının çalışma prensipleri, görev ve yetkileri ile üyelerin nitelikleri iç talimat ile belirlenir.
- g) MHK, çalışma şekil ve usulünün direktiflerine uymadığını tespit ettiği herhangi bir İHK'yı kısmen veya tamamen görevden alabilir. Kurulların istifaları veya MHK'nın geçici atama yapmadığı hallerde yeni kurul seçilinceye kadar bu kurullar göreve devam eder.
- h) İHK'nın görev süresi iki yıl ve her halükarda atamasını yapan MHK'nın görev süresi ile sınırlıdır.

MADDE 14 - HAKEM, YARDIMCI HAKEM ve GÖZLEMCİ UNVAN, KLASMAN VE KADROLARI

Hakem, yardımcı hakem ve gözlemcilerin ilgili unvan, klasman tespiti ile kadrolar arası geçişin kural, prensip ve yöntemleri MHK tarafından belirlenerek Yönetim Kuruluna sunulur. TFF Resmi İnternet Sitesi www.tff.org adresi ve/veya İl ve İlçe Hakem Kurulları vasıtasıyla duyurulmak suretiyle ilgililere tebliğ edilir.

MADDE 15 - HAKEMLERİN LİSANS ve VİZELERİ

- (1) Yönetim Kurulu'nun düzenleyeceği tüm müsabakalarda lisanslı hakem, gözlemci, yardımcı hakemler ve gerektiğinde dördüncü hakem; seminer ve kurslarda da lisanslı eğitimciler görev yapar (Futbol Müsabaka Talimatının ilgili hükümleri saklıdır).
- (2) Hakem lisanslarının her yıl 1 Nisan - 31 Mayıs tarihleri arasında, gözlemci lisanslarının her

yıl 1 Haziran - 31 Temmuz tarihleri arasında vizeleri yapılır. MHK bu tarihlerde değişiklik yapabilir. Lisanslar yalnızca vize edildikleri sezon için geçerli olup, vizesini yaptırmayanlar hakemlik, gözlemcilik yapamazlar. Ancak, belgelendirilmiş mazeretlerin MHK Tarafından takdiri hali saklıdır.

(3) Hakemlerin vizesi için aşağıdaki koşullar aranır:

- a) Resmi Sağlık Kurumu'nun Sağlık Kurulu'ndan kurul raporu almak,
- b) Yönetim Kurulu'nun belirleyeceği vize bedelini yatırmış olmak,
- c) Özel Atletik Test, Fiziksel Yeterlilik Testleri veya Cooper Testleri'nde ve MHK- İHK aracılığıyla uygulayacağı sınavlarda başarılı olmak (İl Hakemleri, Futsal, Plaj Futbolu ve Herkes için Futbol Hakemleri).

Gözlemcilerin ve mentörlerin vizesi için aşağıdaki koşullar aranır:

- a) Resmi Sağlık Kurumu'ndan Sağlık raporu almak,
- b) Yönetim Kurulu'nun belirleyeceği vize bedelini yatırmış olmak,
- c) Arşivli adli sicil raporu almak

MADDE 16 - HAKEM ve GÖZLEMCİ, UNVANLARINDA ANA PRENSİPLER

- (1) Hakem ve gözlemcilerin klasmanlarda yükselme ve inmeleri, ilgili iç talimatın hükümlerine göre yapılır.
- (2) Disiplin Kurulları tarafından bir defada üç ay, toplamda altı aydan fazla süreyle ceza alan ve haklarında ceza kararı kesinleşen hakem ve gözlemciler başkaca bir karara gerek olmaksızın hakemlik ve gözlemcilik unvanlarını kaybederler

MADDE 17 - MERKEZ HAKEM KURULU'NUN LİSANS İPTAL TALEBİ

(1) MHK, TFF'den;

- a) Geçerli mazereti olmadan ısrarlı olarak görev kabul etmeyen,
- b) Müsabaka sonuçlarını etkileyecek girişimlerde bulunan,
- c) Sosyal yaşamı ve davranışları ile futbol camiasını küçük düşürecek tutum sergileyen,
- d) Yüz kızartıcı suçlardan kesin hüküm giyen,

hakem, gözlemci, mentör ve eğitimcilerin lisanslarının iptalini talep edebilir.

(2) Bu hususta nihai kararı vermeye Yönetim Kurulu yetkilidir

MADDE 18 - MERKEZ HAKEM KURULU'NUN TEŞKİLÂTLANMASI

MHK'nın teşkilâtlanması, Ek'teki şemaya uygun şekilde gerçekleştirilir. Şemada belirtilen unvan ve görevler bu Talimat'ta veya iç talimatlarda belirtilir.

MADDE 19 - İÇ TALİMATLAR

Tüm iç talimatlar, MHK tarafından hazırlanır ve Yönetim Kurulu'nun onayı ve TFF Resmi İnternet Sitesi (www.tff.org) adresinde yayınlanmak suretiyle yürürlüğe girer.

MADDE 20 - TALİMATLARDA YER ALMAYAN HUSUSLAR

Yönetim Kurulu, Merkez Hakem Kurulu Teşkilatlanma Çalışma Prensipleri ve Görevleri ile İlgili Talimat ile MHK'nın hazırladığı iç talimatlarda yer almayan hususlar hakkında karar vermeye yetkilidir.

MADDE 21 - YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN HÜKÜMLER

Bu talimatın yürürlüğe girmesi ile birlikte 06.05.2008 tarihinde www.tff.org sitesinde yayımlanarak yürürlüğe giren Merkez Hakem Kurulu Teşkilatlanma, Çalışma Prensipleri ve Görevleri ile İlgili Talimat yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 22 - YÜRÜTME

Bu Talimatı, TFF yürütür.

MADDE 23 - YÜRÜRLÜK

Bu Talimat, 14.07.2009 tarihinde TFF'nin resmi web sitesi olan www.tff.org adresinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

